

Uredništvo - uprava: Ljubljana, Kopitarjeva 6. Telefon 4001 - 4004
Mesečna naročnina 18 lir, za inozemstvo 31.50 lir.
Ček, rač., Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.549 za inserate
Izključna pooblaščenka za domače in inozemske oglase: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano

SCLOVENEK

AVGUST - 1943

6

PETEK

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano

L'urto nemico sostenuto con intrepida fermezza dalle truppe dell'Asse

Poderoso attacco al porto di Palermo - 1 cacciatorpediniere e 2 piroscafi affondati - 1 incrociatore, 3 cacciatorpediniere e 8 mercantili danneggiati - 13 velivoli nemici distrutti

Comando Supremo Bollettino di guerra No 1167:
In Sicilia le unità dell'asse sostengono con intrepida fermezza il rinnovato impetuoso urto delle forze nemiche.
Velivoli da combattimento germanici hanno attaccato il porto di Palermo affondando un cacciatorpediniere e due piroscafi di complessive 13.000 tonnellate e danneggiando un incrociatore, tre cacciatorpediniere nonché otto mercantili per oltre 30.000 tonni di stazza.
I quartieri centrali di Napoli sono stati fortemente bombardati da formazioni

di plurimotori — molti i fabbricati crollati, numerose le vittime tra popolazione. Quattro apparecchi risultano abbattuti dalle artiglierie contraeree, tre dalla caccia italo-tedesca.
Negli ultimi giorni nostre unità navali di scorta a convogli hanno distrutto sei aerei nemici.

Generale Ambrosio.

Le vittime dell'incursione su Napoli sono state finora accertate tra la popolazione civile in 159 morti con 228 feriti. Stelani.

Čete osi zadržujejo z neustrašeno odločnostjo silovit sovražni napad

Silen napad na pristanišče v Palermo - 1 rušilec in 2 parnika potopljeni - 1 križarka, 3 rušilci in 8 trgovskih ladij pa poškodovanih - 13 sovražnih letal sestreljenih

Vrhovno poveljstvo, vojno poročilo št. 1167:
Na Siciliji osne edinice vzdržujejo z neustrašeno odločnostjo ponovni silovit sunek sovražnih sil.
Nemška bojna letala so napadla pristanišče Palermo ter potopila en rušilec in dva parnika s skupno 13.000 tonami in poškodovala eno križarko, tri rušilce ter osem trgovskih ladij z nad 30.000 tonami.
Stanovanjske četrti v Napoliju so bile močno bombardirane od skupin

večmotornikov, mnogo stanovanj uničenih, številne žrtve med prebivalstvom. Štiri letala je sestrelilo protiletalsko topništvo, tri pa italijansko-nemški lovci.

V zadnjih dneh so naše pomorske edinice, ki spremljajo konvoje, uničile 6 sovražnih letal.

General Ambrosio.

Doslej ugotovljene žrtve napada na Napolij znašajo med civilnim prebivalstvom 159 mrtvih in 228 ranjenih.

Nov načelnik vrhovnega glavnega stana

Imenovana sta tudi nova načelnika glavnega stana kr. mornarice ter kr. letalstva

Rim, 5. avgusta as: »Le forze armate« objavljajo: Eks. general Ambrosio je ob imenovanju za načelnika glavnega stana dal oboroženim silam naslednjo poslanico:
»Ko me je Nj. Vel. Kralj poklical na mesto načelnika svojega glavnega stana, pošiljam svojo misel vsem oboroženim silam, ki so ponosne, da so jim je obnovila starodavna ustavna odvisnost, in bodo znali

le v skladu z dano prisojo in časti kakor vedno korakati proti ciljem, ki jim jih bo naznačil Nj. Vel. Kralj.«

General Ambrosio.

Rim, 5. avgusta. s. Minister za mornarico admiral Raffaele de Courtena ter minister za letalstvo general Renato Sandalli sta prevzela tudi mesto načelnika glavnega stana kr. mornarice ter kr. letalstva.

Zagrizen odpor osnih oddelkov na Siciliji

Strahoviti napadi nemških padalcev

Berlin, 5. avg. as. Kakor poroča mednarodna poročevalska agencija, je zopet izpodletel poskus angleško-ameriških čet, predreti italijansko-nemške obrambne črte na Siciliji. Ta predorni poskus je trdnj izhajajo veliki oddelki kanadskih in severnoameriških čet na srednjem odseku sicilskega bojišča, da bi omogočili napredovanje Pattonovih čet na severnem obalnem področju in da bi omogočili pohod osni armadi, ki je blokirana na Catanjski planoti V ponedeljek so množice kanadskih in severnoameriških oddelkov po močnem topniškem ognju, ki je trajal nekaj ur in s pomočjo znatnih letalskih sil pougovno poskušale svojo srečo, pa nikakor niso mogle premagati junških branilcev in izrabiti uspeha pri Nicossiji in Regalbutu. V nezasičeno zagrizenih bojih, ki so jih italijansko-nemške čete izrabile za smele protinapade, je bil sovražnik z izrednimi izgubami odbit.

Lizbona, 5. avgusta. Dopisniki ameriških listov omenjajo v svojih poročilih o bojih v Siciliji ostre borbe in odpor osnih čet.

»Exchange« govori o bojih na »ničji zemlji«, kjer se Anglosasi borijo na ozemlju, posejanem z minami in razorenem od granat ter pod križnim ognjem osi, katere odpor označujejo za »strahoteno«. Dopisnik tega lista Glarner tudi naglašja energični odpor osnih čet. Govori tudi o strahovitih napadih nemških padalcev ter piše, da se nahaja svet Montgomeryeve pehote v divji borbi z najboljšimi edinicami italijanske in nemške vojske. Tudi

»United Press« omenja zagrizen odpor italijansko-nemških sil v vzhodni Siciliji. (Il Piccolo.)

Tuji tisk o položaju v Italiji

Bratislava, 5. avgusta as. Slovaški tisk še vedno posveča mnogo prostora na prvih straneh poročilom iz Italije, naglašujoč zlasti odločni odpor osnih čet v Siciliji ter trdno stališče vlade in italijanskega ljudstva proti sovražniškemu pritiskom in gro-

Jasna pot vlade maršala Badoglia

Rim, 5. avgusta. as. »Popola di Roma« obravnava v svojem uvodniku obnovitveno delo, ki ga je v tako kratkem času izvedla vlada maršala Badoglia in pravi, da je treba lojalno priznati, da vlada Badoglia resno odpravlja diktatorske oblike fašizma. — Po tej poti odpravljanja in osvoboditve vlada bo treba še mnogo hoditi, toda vlada Badoglia nedvomno gre naprej z živahnim korakom in italijansko ljudstvo čuti, da so se mu po dolgem tlačenju razširile predi. List dodaja, da je preteklo deset dni od prihoda vlade Badoglia in fašistični režim se zdi že kot spomin resnično tragične dedščine in utripajo mu žile novega duha, ki navdaja italijansko ljudstvo s silo, potrebno za njegove pogumne odločitve. »Popolo di Roma« nato zatrjuje v jasnem prepričanju, da sta zunanja in notranja politika edina bistvena stvar in da ni več povratka na-

Ponesrečen sovjetski protinapad pri Kujbiševu

Boji se nadaljujejo ob srednjem Doncu, pri Bjelgorodu in pri Ladoškem jezeru - Uničenih je bilo 123 sovjetskih tankov in 161 letal

Hitlerjev glavni stan, 5. avg. Nemško vrhovno poveljstvo objavlja:
Sovjeti so prišli včeraj ob Miusu z močnimi pehotnimi silami in številnimi oklepnimi vozili močan protinapad proti novopridobljenim nemškim postojankam severno od Kujbiševa, ki pa se je z velikimi sovražnimi izgubami popolnoma ponesrečil.

Tudi ob srednjem Doncu so ostali sovjetski napadi brez uspeha.

V prostoru pri Bjelgorodu se teži in sprememb polni boji nadaljujejo. V loku pri Orlu je bila v teku skrajšana fronte dalj časa predvidena izpraznitev mesta Orle v noči od 4. na 5. avgust izvedena brez motnje s strani sovražnika. Vse zaloge so bile po načrtu prepeljane nazaj, za vojno važne naprave pa brez izjeme razdeljene.

Južno od Ladoškega jezera so se zrušili pred našimi črtami močni sovjetski napadi.

Včeraj je bilo na vzhodnem bojišču uničenih 123 oklepnih vozil.
Oddelki bojnih in strmoglavih letal so izvedli na težišnih točkah obrambnih bojev, zlasti pri Bjelgorodu in Orlu, težke udarce proti sovražniku. V letalskih bitkah je bilo včeraj sestreljenih 161 sovjetskih letal. Sedem lastnih letal se ni vrnilo.

Pri bojih proti sovjetskim tolpom v zaledju, ki so se vršili v zadnjih tednih, so se posebno odlikovale madžarske čete, ki so bile uporabljene bodisi v samostojnih nastopih ali pa skupaj z nemško vojsko in oddelki SS.

Na Siciliji so poskušale severno-ameriške čete tudi včeraj prodreti srednji odsek fronte. Po težkih in zelo ogroženih bojih so se vsi napadi zrušili z občutnimi izgubami za sovražnika. Močan oddelk težkih nemških bojnih letal je napadel močno zasedeno lukso v Palermo. Poleg številnih bombnih zadetkov v pristanišču sta bila potopljena dva velika parnika s skupno 13.000 tonami in en rušilec. Ena lahka križarka, trije rušilci in osem trgovskih ladij je bilo poškodovanih. Nad Sicilijo in italijanskim obalnim ozemljem je bilo sestreljenih 23 sovražnih letal.

V pretekli noči je prodrl nekaj sovražnih motilnih letal nad zapadno Nemčijo. Posamično odvržene bombe so povzročile poznatno škodo.

Varovalne edinice in protiletalsko topništvo vojne mornarice so sestrelili nad zapadnim zasedenim obalnim ozemljem deset sovražnih letal.

Nemški brzi čolni so v pretekli noči pred angleško obalo potopili en angleški minolovec.

Berlin, 5. avg. as: Mednarodna agencija poroča, da so se nemške edinice, potem ko

so zadale mogočnim sovražnim silam, napadajočim odsek pri Orlu ob bokih zelo velike izgube in ko so umaknile vse gradivo iz vojaških naprav, umaknile iz ruševin mesta Orle. Nemške edinice so se nato umaknile, ne da bi sovražnik zvedel za njihov premik in so zasedle nove ugodne položaje, katere so bile že dolgo časa v ta namen določene.

Novo nemško orožje na vzhodnem bojišču

Berlin, 5. avg. as. Iz pristojnega vira so se izvedle nekatere zanimive podrobnosti o novem orožju, katerega uporablja nemški oddelki za umetno meglo. Ker je novo orožje, ki ga imenujejo »metalec«, zgrajeno iz zelo lahke snovi, ga lahko prevažajo v tritonskem vozilu, kjer je mesto tudi za vojaške in za nekaj streliva. »Metalec« ima 6 cevi okrog osrednjega ošiča ali pa v dveh nadstropjih na lahkem podstavku za top. Jeklene cevi služijo le zato, da dajejo izstrelku potrebno smer. Sicer pa niso potrebni razni komplicirani deli kot jih imajo navadni topovi. »Metalec« tehtajo od tri in pol do osem stotov in vsak ima udarno moč 6 težkih poljskih topov, od katerih tehta vsak sam 60 stotov. S pomočjo električnega vžigalnika se v nekaj sekundah izstrelijo vseh 6 granat, kar daje novemu orožju velike nadaljalne in obrambne sposobnosti. Tudi Sovjeti imajo podobno orožje, toda njegov izstrelak nima tolikšne probojnosti

kakor izstrelke nemškega orožja, ki se vrti okoli svoje podolgovate osi in tako lahko v najkrajšem času 6 granat zaporedoma pade na določen cilj. Novo orožje lahko izstreljuje tri različne vrste granat, in sicer: 1. razdiralne granate, s katerimi streljajo na človeške cilje, zlasti na večje skupine ljudi. Našli so že velike skupine ljudi, ki sicer niso dobili zunanjih poškodb, pa so bili vendar ubiti zaradi močnega zračnega pritiska, ki ga izvalja velika razdiralna bomba. Našli so tudi številne bunkerje, ki jih je raznesla takšna granata ter popolnoma uničila njihove branilce; 2. ognjene granate, ki zaradi svojega plamena in ognja strašno vplivajo na moralo nasprotnikovih vojakov; 3. granate z umetno meglo, ki proizvajajo takoj, kakor hitro padejo pred sovražnika, gosto meglo in ga zmedejo ter mu onemogočijo streljanje ali gibanje v potrebno smer.

Novi vladni ukrepi

Rim, 5. avg. as. Omenjajo se imena nekaterih osebnosti, ki naj bi bile poklicane za komisarje v nekatere konfederacije. Do zdaj ni bil izdan še noben odlok o imenovanju.

Rim, 5. avgusta as. Izdajateljstvo za narodno vzgojo opozarja izdajateljstvo šolskih knjig za srednje in višje šole, da pri prihodnjih sejah profesojskih svetov, na katerih bodo razpravljali o sprejemu in odobritvi šolskih knjig za bodoče leto, ne bo moč upoštevati tistih knjig, ki tendenčno in pristransko prikazujejo zgodovinske in politične dogodke ali poveljujejo načela in ideje, ki niso v skladu z novo usmeritvijo italijanske miselnosti. Glede zgodovinskih knjig je še posebej določeno, da se razlagajo dogodkov in knjigah za prihodnje leto neha ob koncu prejšnje svetovne vojne.

Rim, 5. avg. as: Minister za narodno vzgojo je razpustil ocenjevalne komisije za 35 vseučiliških učnih mest, razpisanih v aprilu. Te komisije, ki so se začele z delom, so bile sestavljene po načelih, ki niso v skladu s sedanjim položajem. Za imenovanje v komisije je med drugim bilo potrebno, da je član pripadal fašistiški stranki.

Rim, 5. avg. as: Nj. Eks. Gaetano Azzariti, minister državnega pečata, je za

načelnika svoje pisarne imenoval dr. Giuseppe Nampissa, predsednika odseka pri apelacijskem sodišču, za svojega osebnega tajnika pa sodnika dr. Gabriella Pescatoreja.

Rim, 5. avgusta as: S kr. ukrepom, ki bo objavljen, se zaradi odstopa dr. Inz. Aurelia Aureli, dosedanjega predsednika Avtonomnega zavoda za ljudske stanovanjske hiše v rimski pokrajini, razpušča upravni svet tega zavoda. Za izrednega komisarja je bil imenovan dr. Dario Quintavalle.

Dnevna zapoved letalskega ministra

Rim, 5. avgusta as: Ob prevzemu letalskega ministristva je minister Sandalli dal naslednjo dnevno zapoved:
»Na zapoved Kralja in Cesarja sem danes prevzel posle ministra za letalstvo. Pot, po kateri moramo hoditi, je različno zahtevna: izpolniti svojo dolžnost do kralja, delati tiho in z največjo disciplino. Zivela Italija! Zivela kralj!«

Nov komisar za tisk

Rim, 5. avgusta. as. Minister za ljudske prosveto je imenoval novinarja Santi Savarina za izrednega komisarja nad vsem tiskom.

Kardinalski posvet pri kardinalu Maglioneju

Rim, 5. avgusta. Kardinali, ki se nahajajo v Rimu, so imeli včeraj posvet pri državnem tajniku kardinalu Maglioneju. Posvet je trajal polgodno uro. Poleg kardinala Maglioneja so bili navzoči kardinali Granito, Gasparri, Marchetti, Sibilia, Rossi, Fumasoni, Tedeschini, Picardo, Canali, Verde, Cremonesi, Caccia, Dominioni, La Puma, Massimi in Mercati. Zborovanje kardinalov pri kardinalu državnem tajniku je nekaj posebnega, pa ne izrednega. Izredno bi bilo, ako bi bilo pri papežu, kar se je zgodilo nekajkrat leta 1930 pri sporu s fašizmom zaradi Katoliške akcije. Sedanje zborovanje ni izredno, je pa vendar v vatikanski kroniki zelo značilno. Ta korak je popolnoma upravičen tudi zaradi okoliščin in pa zaradi dejstva, o katerem so se verjetno posvetovali. Šlo je za noto, ki jo je skupno z ameriško vlado poslala

angleška vlada Vatikanu mestu, kakor jo je poslala tudi Svici, da naj na svojem ozemlju ne dovoli zatočišča fašističnim beguncem. Stališče Vatikana, ki bo gotovo znano v Londonu, nam ni bilo sporočeno, gotovo pa je, da papež kot neodvisni suveren nevtralne države ne bo mogel trpeti omejitev pri izvrševanju svoje oblasti in svojega ugleda.

Zadnje dni je bilo zelo živahno delovanje odgovornih vatikanskih krogov in diplomatov, akreditiranih pri Sv. stolici. Državno tajništvo je bilo in je še vedno odprto do enajstih zvečer. Kardinal dr. tajnik že deset dni ni zapustil Vatikankega mesta, da je vedno na razpolago sv. očetu in da lahko sprejme vse diplomate, ki prosijo za obisk. Poleg teh sta zadnje dni obiskala Vatikan Dino Grandi in Luigi Federzoni.

Pokrajine Ljubljana, Fiume, Dalmacija - vojno področje

Rim, 5. avgusta. Snoči je objavil »Uradni list« razglas poveljnika oboroženih sil, ki se glasi:
Cl. 1. Področje Ljubljanske pokrajine, pokrajine Fiume in Dalmacije so vojno področje.
Cl. 2. Ta odredba ima za posledico veljavnost vojaškega kazenskega zakonika od naslednjega dne po objavi v »Uradnem listu Kraljevine« kakor tudi vseh drugih od polnoči dne 26. jul. 1943.

Šigemitsu sprejel italijanskega veleposlanika

Tokio, 5. avg. as. Japonski zunanji minister Šigemitsu je imel razgovor z italijanskim veleposlanikom Indelljem. Obravnavala sta položaj v Evropi. Japonski zunanji minister se je posvetoval tudi z nemškim veleposlanikom Stahmerjem.

Predsednik italijanske Akademije odstopil

Rim, 5. avgusta as: Vitez dr. Luigi Federzoni je odstopil kot predsednik Italijanske kr. akademije. Odstop je bil sprejet.

Anglosaško-sovjetsko trenje na Balkanu

Bern, 5. avg. as. »Corriere del Ticino« pravi, da je za sedanjí položaj na Balkanu

Usoda ameriških letalcev

Bukarešta, 5. avgusta as. Med nedeljskim napadom na romunsko petrolejsko pokrajino Ploesti je zgubil življenje 101 ameriški letalec. Večino teh sovražnih letalcev so našli več ali manj zgoznelih in jih zato niso mogli identificirati.

Carigrad, 5. avg. as: Listi poročajo, da je bilo doslej razoroženih in interniranih 73 ameriških letalcev, ki so z osmimi ameriški letali pristali v Turčiji po napadu na Ploesti. Listi poročajo, da je nekaj letalcev ranjenih.

Bangkok, 5. avg. as: Novi načelnik Birmanije se bo imenoval Adipadi. Ta naziv, ki je deminitiv za izraz državni načelnik, je bil danes soglasno sprejet pri odboru za organizacijo birmanske neodvisnosti.

Angloameriška strahovlada v zasedeni Siciliji

Vojaštvo mora smatrati Sicilijance za ljudi nižje vrste

Ankara, 5. avg. as. Po poročilih nekaterih prebivalcev Sicilije, katerim se je posrečilo uiti iz ozemlja, zasedenega od Angloamerikancev, je razvidno, da je uvelod sovražnik v nasprotju z propagandističnimi obljubami v zasedeni Siciliji pravo strahovlado. Prvi ukrep sovražnega poveljstva je bil ukaz za brezobzirno revizijo vseh živiliških rezerv, ki so bile puščene civilnemu prebivalstvu za nujne potrebe. Naglašja se, da je to dejstvo v kričečem nasprotju s sovražnimi izjavami, čes da so razdelili siciliskemu prebivalstvu živila in druge predmete vseh vrst. Poleg tega pa je sovražnik civilnemu prebivalstvu v zasedeni Siciliji strogo prepovedal gibanje iz mestnih predelov, tako da knetije ne morejo na polje na deo ter po živč za obiludna središča. Često se pripeti, da so brez vsega arretirani meščani, ki ne morejo zadostno dokazati

svoje istovetnosti. Mnogi razglasi, ki so jih nabili napadalci, napisani v skrajno slabi italijanski, se povečujejo zmedo ter povzročajo negotovost, ki v mnogih primerih vodi do incidentov in do slabega ravnanja s civilnim prebivalstvom. V nekaterih letakov, razdeljenih med sovražno vojaštvo, ki so prišli tudi v posest beguncev — je razvidno, da so Angloamerikanci prepovedali vojaštvu vsako prijateljsko obveščanje s siciliskim prebivalstvom, ki ga morajo smatrati za ljudi nižje vrste. Pripominja se tudi, da je bilo civilno prebivalstvo tudi gospodarsko zelo oškodovano, ker je sovražnik določil, da se zamenja šterling za okoli 500 lir. Končno poročajo, da Sicilijanci odklanjajo službo sovražniku, ki jim je ukazal, da naj iztovarjajo blago iz ladij in to je dovedlo do novih incidentov.

